

Міністерство освіти і науки України
Херсонський національний технічний університет
Кафедра дизайну

ЕКОЛОГІЯ МИСТЕЦТВА: ДИСКУРС РАКУРСІВ

Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції

09-11 вересня 2020 р.

Херсон 2020

Кіч має свій розвиток, та являє собою всеосяжне явище, в нього багато прихильників, та ортодоксів. Зараз всі явища культури заражені цим вірусом – він охопив всі сфери діяльності людства. Подивіться навкруги: мультимедійні канали , архітектура, мистецтво, мода, ідеологія - все знаходяться під впливом маскультури, а завдяки їй і кіча. "Культури" в класичному розумінні цього слова майже немає, зате скільки завгодно КІЧУ !

То чому це не "СТИЛЬ" - всеосяжний , та нерушимий .

Чому у шановній "Вікіпедії" цьому явищу присвячено всього одна строка, і все, де історія розвитку, дати? Всі соромляться закриваючи очі та стараючись не помічати, що ми оточили себе кічевою культурою, та бачимо кіч на кожному кроці. Можливо слід пристальніше подивитись на це явище, щоб оцінити загрозу суспільству. Через безлад який воно несе.

Зіненко А.В.

Мистецтвознавець,

м.Фредерік, Меріленд, США

Зіненко Т.М.

Кандидат мистецтвознавства,

завідувач кафедри образотворчого мистецтва,

Національний університет "Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка"

ДОСЛІДЖЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КОДУ НАРОДУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГОНЧАРСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПЕДАГОГІЧНОЇ І ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАТАЛКИ КОРМЕЛЮК)

Наталія Кормелюк (уроджена – Шалай) – американська художниця і педагог українського походження. Вона народилася у Німеччині, навчалася у Нью-Йорку, де здобула ступінь бакалавра з історії та педагогіки. У 1973 році вступила до Антіохійського університету у Вашингтоні [1], який закінчила, отримавши ступінь магістра мистецтв. Вона викладала кераміку, скульптуру у середніх школах штату Нью-Йорк, відома як майстер студійного осередку Української спадщини при Менор Джуніор коледжі у Філадельфії, працювала директором мистецької студії, проводила вечірні курси з кераміки для дорослих у різних штатах, викладала курси з порцеляни на художньому відділенні Hood college у місті Фредерік (штат Меріленд).

Зацікавлення гончарством прийшло до Наталії Кормелюк ще на початку 80-х років минулого століття і переросло у справжню пристрасть. Слід зазначити, що підхід до вивчення керамічних технік, дослідження глин і технології формотворення кераміки у культурних регіонах носить характер не копіювання чи запозичення прийомів, взятих із різних культур і епох, а прочитання через точку зору сучасного художника з академічною освітою глибинного коду, втіленого у кераміці. Особливе місце у цьому процесі належить, беззаперечно, кераміці українській. Цій меті був підпорядкований перший великий керамічний проект – повна реконструкція української кахляної печі XVIII століття при Пітсбурзькому університеті у Пенсільванії. "Усвідомлення спадковості могутніх культурних традицій пробудило таланти, запалило його бажанням продовжити українське мистецтво у власній творчості [2]. Вперше відвідавши Україну у 1989 році, Наталія Кормелюк мала на меті досліджувати конкретно історію українського гончарства через спілкування з гончарями, як безпосередніми носіями споконвічних традицій. Особливе місце у цьому спілкуванні мало знайомство з родиною Пошивайлів з Опішного на Полтавщині, зокрема, з яскравою і творчою особистістю – Явдохою Пошивайло (1910 – 1994). Відвідання рідної землі мало неабиякий вплив на подальше становлення Наталії Кормелюк, хоча відстороненого у просторі спілкування з Україною вона ніколи не полишала, провадячи активну роботу у Спільноті українок Америки, літніх таборах Спільноти української молоді, учителювавши у англомовних класах при Рідній школі у Філадельфії. Але починаючи з 1989 року вона мріяла побувати в Україні знову. Така нагода трапилася 2017 року під час відвідин Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. "Дух гончарства, гончарських традицій тут є. Я його відчуваю" – розповідала художниця під час КЕРАМОрезиденції у 2018 році. Впродовж 2018-2019 року спілкування з мистецьким середовищем України перейшло зі сфери віртуальної у сферу реальну: вона була художнім куратором Е-Літньої академії гончарства в Опішному (2018 – 2019), працювала у резиденції музею, проводила майстер-класи, лекції, творчі зустрічі, ділилася досвідом з учнями Колегіуму мистецтва та студентами Національного університету імені Юрія Кондратюка. Підсумком роботи у арт-резиденції стала виставка "Діалог з глиною", на якій було представлено близько ста робіт, виконаних у техніках, притаманних різним культурам світу: японській (раку), корейській (селадони) тощо. "Експоновані твори демонструють палітру досконалих прийомів та сміливих творчих експериментів з українською глиною, ангобами та поливами, що базуються на ґрунтовних знаннях технології кераміки. У США українська мисткиня надзвичайно потужно творить власний

стиль, що впевнено означає новітнє продовження національного стилю української кераміки. Вона робить свою справу натхненно й усвідомлено, захоплюючи високою майстерністю й глибиною внутрішнього світу. Саме тому твори Наталі Кормелюк – довершені функціонально й за художньою образністю. Її творчість – актуально сучасна поза кордонами держав і, що найголовніше, – наскрізно прийнята Україною [2].

Таким чином, дослідження національної ідентичності шляхом вивчення гончарства – як глибинного джерела, у якому закодовано знаки і символи епох, вірувань, світогляду є важливим і актуальним. Особливого значення у цьому контексті набуває досвід реконструкції кераміки, який складається із трьох взаємоцінних складових: вивчення історичних та мистецьких особливостей; вивчення технологічних особливостей формотворення, декорування, випалювання тощо. І як результат – створення авторських мистецьких творів, які сповнені духом і сенсом нерозривності генетичної пам'яті. Цим займається сама і навчає інших по усьому світу людина, яка за словами видатного керамолога Олеса Пошивайла "покликана творити глиною про Україну і чие ім'я серед світових геніїв з українською душею"[3] – Наталія Кормелюк.

ЛІТЕРАТУРА

1. Райнер Ірина. У Філядельфії запланована мистецька виставка //Свобода: український щоденник. Нью Йорк, субота, 3 жовтня 1987 року. Ч. 190, С. 4.
<http://www.svoboda-news.com/arxiv/pdf/1987/Svoboda-1987-190.pdf>
2. Невкрита Жанна. "Діалог з глиною"
https://www.facebook.com/pg/MuseumOfPotteryInOpishnya/photos/?tab=album&album_id=1853417598051168
3. Привітальна листівка з нагоди дня народження Наталії Кормелюк. 17 лютого 2019 року.
<http://old.opishne-museum.gov.ua/?start=320>